

Sygn. akt I CZ 121/17

## POSTANOWIENIE

Dnia 1 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Grzegorzcyk

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa I. M.  
przeciwko (...) Zakładowi Ubezpieczeń S.A. w W.  
o odszkodowanie i zadośćuczynienie,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym  
w Izbie Cywilnej w dniu 1 grudnia 2017 r.,  
zażalenia powódki na wyrok Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 18 kwietnia 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok w zakresie rozstrzygnięcia  
zamieszczonego w punkcie I (pierwszym).**

### UZASADNIENIE

I. M. wniosła o zasądzenie od (...) Zakładu Ubezpieczeń S.A. w W. kwoty 220 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz kwoty 50 000 zł tytułem odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. Z tożsamym powództwem wystąpił także A. M.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 30 października 2015 r. zasądził na rzecz I. M. i A. M. kwoty po 150 000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty po 20 000 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami, oddalił oba powództwa w pozostałej części, zasądził od pozwanego na rzecz każdego z powodów kwoty po 4 846 zł kosztów procesu oraz nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu

Państwa - Sądu Okręgowego w W. kwotę 17 245,25 zł tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu od części żądania uwzględnionego, a nieuiszczoną w części opłatę od pozwu należną w zakresie żądania oddalonego obojga powodów przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 11 października 2013 r. w miejscowości G. doszło do wypadku komunikacyjnego, w którym w wyniku doznanych obrażeń poniósł śmierć jedyny 22-letni syn powodów J. M. podróżujący jako pasażer samochodu marki Mercedes kierowanego przez A. S. Oba uczestniczące w wypadku pojazdy były ubezpieczone od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. Każdy z powodów otrzymał od pozwanego kwoty po 30 000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę w związku ze śmiercią syna. Śmierć syna doprowadziła do pogorszenia stanu zdrowia psychicznego powodów, którzy podjęli stosowne leczenie.

Sąd Okręgowy uznał powództwa za uzasadnione w części. Wskazał, że odpowiedzialność pozwanego wynika z art. 822 § 1 i 2 w związku z art. 435 k.c. w związku z art. 36 ust. 1 i art. 34 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2016 r., poz. 2060 ze zm.). Kwestię zadośćuczynienia rozstrzygnął na podstawie art. 446 § 4 k.c. Zaznaczył, że odpowiedzialność pozwanej nie była sporna, gdyż spór w istocie sprowadzał się do wysokości poszczególnych roszczeń.

Obie strony wniosły apelacje od wyroku Sądu Okręgowego.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2017 r. uchylił zaskarżony wyrok w punktach w części uwzględniającej powództwo I. M. o zapłatę zadośćuczynienia co do kwoty 30 000 zł oraz w części uwzględniającej powództwo I. M. o zapłatę odszkodowania co do kwoty 20 000 zł, z ustawowymi odsetkami, w części oddalającej powództwo I. M. o zasądzenie odsetek ustawowych od kwot 150 000 zł tytułem zadośćuczynienia i 20 000 zł tytułem odszkodowania oraz zniósł postępowanie poczynawszy od rozprawy w dniu 25 czerwca 2015 r. i przekazał w tym zakresie sprawę Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach instancji odwoławczej, oddalił apelację A. M. w całości

i apelację pozwanej w pozostałej części oraz zniósł między A. M. a pozwaną koszty postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny wziął pod uwagę z urzędu w granicach zaskarżenia nieważność postępowania (art. 378 § 1 k.p.c.) w części dotyczącej powództwa I. M. Z akt sprawy wynika bowiem, że pozwana w tej części nie była należycie reprezentowana. W tej sprawie pozwana umocowała do działania w swoim imieniu pełnomocnika profesjonalnego w osobie radcy prawnego J. W., który wniósł odpowiedź na pozew, żądając oddalenia powództwa I. M. i zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesu. Następnie na wniosek pełnomocnika powodów sprawa została połączona ze sprawą z powództwa A. M. przeciwko pozwanej, a o terminie rozprawy wyznaczonej w tej sprawie na dzień 25 czerwca 2015 r. zostali zawiadomieni pełnomocnik powodów, powodowie oraz jako pełnomocnik pozwanego radca prawny R. K. ustanowiony do sprawy z powództwa A. M. O terminie rozprawy nie został natomiast zawiadomiony radca prawny J. W. ustanowiony do prowadzenia sprawy z powództwa I. M. W ten sposób Sąd Okręgowy doprowadził do nieważności postępowania określonej w art. 379 pkt 2 k.p.c.

Powódka wniosła zażalenie na wyrok Sądu Apelacyjnego, zaskarżając go w części oraz zarzucając naruszenie art. 386 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że w postępowaniu toczącym się w wyniku zażalenia złożonego na podstawie art. 394<sup>1</sup> § 1<sup>1</sup> k.p.c. na orzeczenie kasatoryjne Sądu drugiej instancji, Sąd Najwyższy bada tylko, czy wystąpiły wskazane przez Sąd drugiej instancji przesłanki uchylenia zaskarżonego wyroku, którymi są: nieważność postępowania przed sądem pierwszej instancji, nierozpoznanie przez ten sąd istoty sprawy oraz sytuacja, gdy wydanie wyroku przez sąd drugiej instancji wymagałoby przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Przedmiotem oceny Sądu Najwyższego w postępowaniu wywołanym wniesieniem zażalenia na podstawie art. 394<sup>1</sup> § 1<sup>1</sup> k.p.c. nie mogą być inne kwestie, w szczególności dotyczące oceny zasadności roszczenia ani merytorycznego badania stanowiska prawnego sądu drugiej instancji, jak również

badania prawidłowości zastosowania przepisów prawa procesowego, które nie odnoszą się ściśle do wskazanych przez sąd drugiej instancji podstaw uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji. Omawiane zażalenie nie jest bowiem środkiem prawnym służącym kontroli materialnoprawnej podstawy wyroku ani prawidłowości zastosowania przez sąd drugiej instancji przepisów prawa procesowego niezwiązanych z podstawami kasatoryjnymi, lecz zażalenie to jest skierowane przeciwko uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, a więc ocenie może być poddany jedynie ewentualny błąd sądu odwoławczego przy kwalifikowaniu określonej sytuacji procesowej, jako odpowiadającej powołanej podstawie kasatoryjnej (zob. m.in. postanowienia z dnia 12 grudnia 2013 r., V CZ 75/13, niepubl., z dnia 7 listopada 2012 r., IV CZ 147/12, OSNC 2013 r., nr 3, poz. 41, z dnia 16 maja 2013 r., IV CZ 31/13, niepubl. i z dnia 21 czerwca 2013 r., I CZ 48/13, niepubl.).

W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny nie miał podstaw do wydania orzeczenia kasatoryjnego. Nie można zgodzić się z tym Sądem, że w rozważanej sprawie miała miejsce nieważność postępowania w części dotyczącej powództwa wytoczonego przez I. M. Sąd Najwyższy ustalił mianowicie, że radca prawny R. K. dysponował pełnomocnictwem ogólnym, udzielonym mu przez pozwaną dnia 16 kwietnia 2015 r. (k. (...) akt sprawy), mógł zatem skutecznie reprezentować pozwaną w obu połączonych sprawach, a więc zarówno w sprawie z powództwa A. M., jak również w sprawie z powództwa I. M., co zresztą faktycznie czynił.

Zarzut naruszenia art. 386 § 2 k.p.c. okazał się uzasadniony, zatem z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 398<sup>15</sup> § 1 w związku z art. 394<sup>1</sup> § 1<sup>1</sup> i § 3 k.p.c.).

jw